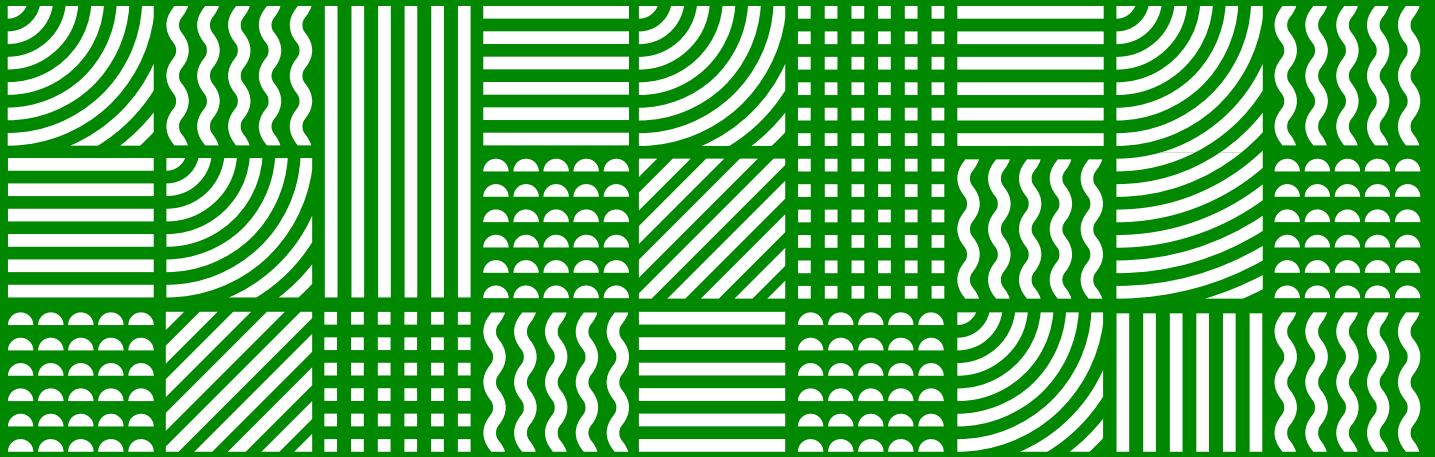

Het begin van een nieuw hoofdstuk

Publiekssamenvatting van Annual Performance Report NSP 2023

Inhoud

Publiekssamenvatting Europese jaarrapportage NSP 2023	4
Het Nationaal Strategisch Plan	4
Resultaten in 2023	6
<i>Sectorale regeling groenten en fruit (SIG&F)</i>	6
<i>Sectorale regeling bijen (SIB)</i>	7
<i>Jonge Boeren</i>	8
FruitMasters gaat de hoogte in met centraal verpakkingscentrum	9

Publiekssamenvatting Europese jaarrapportage NSP 2023

U leest de samenvatting van de uitvoering en de prestaties van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) in het jaar 2023. Het is de publieksversie van het Annual Performance Report (APR), een verplichte Europese rapportage die op 15 februari 2024 is ingediend bij de Europese Commissie en gaat over de periode 1 januari 2023 tot 15 oktober 2023.

Het Nationaal Strategisch Plan

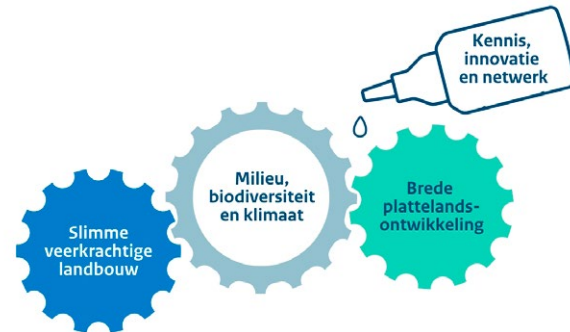
Het nieuwe GLB-programma is een voortzetting van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van de voorgaande periodes. Dit programma heeft een ander karakter; het is meer prestatiegericht door sterker en integraal te focussen op de doelen. Het nieuwe GLB richt zich op het ondersteunen van boeren, die actief bijdragen aan de gewenste transitie in de landbouw. Het gaat uit van de overtuiging dat agrariërs onderdeel zijn van de oplossingen voor de huidige problemen rondom biodiversiteit, water en klimaat. Het programma kent, naast de bekende interventies, ook nieuwe interventies, zoals de eco-regeling. Het APR is een belangrijk instrument voor het focussen op de doelen. Jaarlijks inzicht in de voortgang biedt de mogelijkheid om proactief te anticiperen op onverwachte zaken en omstandigheden. Het opstellen en openbaar maken van deze samenvatting is daar onderdeel van. Het biedt stakeholders de mogelijkheid om met het Rijk, de provincies en de waterschappen in contact te treden over het NSP mocht daartoe de noodzaak worden gevoeld.

Meer focus op prestaties en resultaten

De impact en voortgang van het GLB-NSP wordt gemeten aan de hand van vooraf bepaalde doelen en indicatoren in samenspraak met de Europese Commissie. Het GLB heeft 10 specifieke doelen die zich focussen op 3 hoofddoelen:

- Slimme veerkrachtige landbouw
- Milieu, biodiversiteit en klimaat
- Brede plattelandsontwikkeling

Lees meer over het NSP op de website [netwerkplatteland.nl](https://www.netwerkplatteland.nl)

Waar de nadruk in vorige GLB-programma's lag op het naleven van de regels, richt het nieuwe GLB zich meer op prestaties en resultaten. Nieuw in het programma is het meten van prestaties via output- en resultaatindicatoren. Die meten de voortgang van het programma en zijn door de interventiestrategie gekoppeld aan de behoeften en doelen. Nederland heeft met de Europese Commissie afgesproken welke streefcijfers zij jaarlijks, en in het gehele programma, wil behalen.

Verscheidene interventies van start

In 2023 zijn verschillende subsidiemaatregelen voor het eerst opengesteld. Naast de eco-regeling zijn de interventies voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) opengesteld en hierop hebben agrariërs ingeschreven. De sectorale regelingen voor groente en fruit (SIG&F) en bijen (SIB) zijn volop in uitvoering. Ook zijn andere interventies, zoals kennisverspreiding, informatie en LEADER, in 2023 van start gegaan. Niet alle in het NSP geplande openstellingen voor 2023 zijn daadwerkelijk opengesteld. Het spoedig realiseren van alle openstellingen heeft de continue aandacht van het programma, zodat de daardoor opgelopen achterstand wordt verkleind.

Een jaar van uitdagingen rond de Gecombineerde opgave en eco-regeling

Het eerste jaar van nieuwe GLB-programma kende flinke uitdagingen. Het inrichten van de systemen voor de Gecombineerde opgave was een grote opgave en ging niet vlekkeloos. Aanmelden voor de eco-regeling bleek een

ingewikkelde klus voor de agrariërs, die veel tijd en inzet kostte. Agrariërs kregen daarom een maand langer de tijd om hun Gecombineerde opgave in te vullen. Het jaar 2023 werd ook gezien als een leerjaar, waarin het sanctieregime voor de Gecombineerde opgave was aangepast; als niet voldaan werd aan de nieuwe voorwaarden, volgde in principe geen sanctie maar een waarschuwing. Ondanks deze uitdagingen is de eco-regeling goed aangevraagd; zelfs ver boven verwachting. Het gevolg was dat er in november 2023 niet voldoende budget bleek te zijn om alle agrariërs het maximale tarief te betalen. Het Rijk compenseert het tekort aan budget voor 2023.

Resultaten in 2023

De interventies als inkomenssteun, eco-regeling, ANLB en LEADER zijn in 2023 opengesteld, maar zijn op 15 oktober 2023 nog niet uitbetaald. Omdat alleen de betalingen meetellen voor de prestaties van het NSP, zijn deze interventies nog geen onderdeel van dit jaarverslag. Over de resultaten van deze interventies kunt u lezen in het jaarverslag over 2024.

De sectorale regelingen voor groenten en fruit (SIG&F) en bijen (SIB) zijn al eerder opengesteld. Dat betekent dat projecten ook al in 2023 van start zijn gegaan. Voor deze interventies zijn al enkele betalingen gedaan. Zij tellen wel mee in de prestaties voor 2023. Ook worden voor deze betalingen waardes van de output- en resultaatindicatoren in het APR gemeld. Nederland had voor deze interventies nog geen geplande resultaten opgenomen in

2023. Daardoor lopen we op dit onderdeel voor. Deze positieve resultaten lijken zich ook in de komende jaren door te zetten.

Sectorale regeling groenten en fruit (SIG&F)

De SIG&F is onderdeel geworden van het NSP. De sectorale regeling biedt subsidie aan erkende producentenorganisaties (telersverenigingen) binnen de groente- en fruitsector. De producentenorganisaties dienen een Operationeel Plan in, met daarin hun doelen, plannen en projecten voor de jaren in het GLB-programma. Daarmee leveren zij een bijdrage leveren aan doelstellingen zoals rendabel ondernemerschap, een sterkere positie van landbouwers in de keten, duurzame energie en energiebesparing. Per uitvoeringsjaar kunnen de producentenorganisaties een subsidie ontvangen. Erkende producentenorganisatie hebben specifieke voordelen, die

Resultaatindicatoren

De Europese Commissie wil graag weten welke resultaten worden bereikt met het ingezette GLB-budget. Dat meet zij via output- en resultaatindicatoren, die in het programma zijn opgenomen en aan de verschillende interventies verbonden zijn. Nederland heeft in het NSP aangegeven welke resultaten zij gaat behalen via streefwaardes voor elke indicator. Via resultaatindicatoren wordt jaarlijks gemeten hoeveel subsidie is besteed aan bijvoorbeeld biodiversiteit, hernieuwbare energie of brede plattelandontwikkeling.

Met de resultaatindicatoren wordt bijvoorbeeld gemeten:

- Het aantal personen dat profiteert van ontvangen steun voor advies, opleiding en kennisuitwisseling;
- Het aantal landbouwbedrijven dat steun voor investeringen ontvangt;
- Het aantal bedrijven dat GLB-steun investeert in hernieuwbare energie;
- Het aantal hectare landbouwgrond, waarop activiteiten worden uitgevoerd voor bodembeheer en -kwaliteit.

telersverenigingen niet hebben. Zo kunnen zij ondersteuning via de EU-regeling voor acties gericht op onder meer een verbeterde, marktgerichte afzet en duurzame productie ontvangen. Erkende producentenorganisaties dragen daarom bij aan de versterking van de positie van producenten in de keten.

Lees ook: het [interview](#) over de grootste Nederlandse fruitcoöperatie Fruitmasters zij maken gebruik van de sectorale groente en fruit (SIG&F)

Resultaten in 2023:

De RVO heeft in 2023 zeven meerjarige plannen van producentenorganisaties goedgekeurd en gedeeltelijk betaald; de producentenorganisaties zetten in 2023 onder andere in op energiebesparing waardoor in 2023 een aanzienlijk percentage van de programma's wordt besteed aan milieu- en klimaatmaatregelen.

Sectorale regeling bijen (SIB)

De sectorale regeling bijen heeft tot doel om biodiversiteitsverlies om te buigen. En om bij te dragen aan versterking van ecosysteemdiensten en aan de instandhouding van leefgebieden en landschappen. Begunstigden kunnen subsidie ontvangen voor het aanbieden van advies, technische bijstand, opleiding, voorlichting van en uitwisseling van beste praktijken, onder meer via netwerkvorming, voor bijenhouders en bijenhouder organisaties.

Ook kan subsidie worden aangevraagd voor samenwerking met instanties die gespecialiseerd zijn in de uitvoering van onderzoeksprogramma's op het gebied van de bijenteelt en de producten van de bijenteelt.

Resultaten in 2023:

In 2023 hebben 7 aanvragers een subsidie ontvangen voor het organiseren van bijeenkomsten, trainingdagen of het ontwikkelen en maken van kennishulpmiddelen ter ondersteuning van imkers.

Met de betalingen op de twee interventies SIG&F en SIB is er bijgedragen aan een aantal resultaatindicatoren. De bijdrage is gering, maar meer dan verwacht (verwachte resultaten op de resultaatindicatoren in 2023 voor deze interventies was nul). De betalingen hebben onder andere geleid tot resultaten op hernieuwbare energie, mensen die profiteren van advies en kennisuitwisseling. Maar ook bijdragen aan de organisatie van de keten en hectares die een bijdrage leveren aan het aandeel biologische landbouw en bodembeheer en -kwaliteit.

Jonge landbouwers

In 2023 was gepland dat de interventie voor Vestiging van jonge landbouwers opengesteld zou worden. Hiervoor was in het NSP opgenomen dat 460 jonge landbouwers een subsidie voor vestigingssteun zouden ontvangen in 2023. De interventie is dit jaar echter niet opengesteld. In het huidige programma kunnen jonge landbouwers € 25.000,- aan vestigingssteun ontvangen, maar Nederland wil dit bedrag verhogen naar € 80.000,-. Dat kon echter nog niet worden gerealiseerd in 2023. Om alle jonge landbouwers de kans te geven om voor hetzelfde verhoogde bedrag een subsidie aan te vragen, is besloten om deze regeling dit jaar nog niet open te stellen.

FruitMasters gaat de hoogte in met centraal verpakkings- centrum

Voor de grootste Nederlandse fruitcoöperatie, FruitMasters in Geldermalsen, was de Sectorale interventie Groente & Fruit (SIG&F) reden om weer erkenning aan te vragen als producentenorganisatie. “Deze nieuwe regeling geeft ons de kans om te investeren in een duurzaam sorteeren verpakkingscentrum”, zegt Maartje Vullings, verantwoordelijk voor het corporate social responsibility-beleid van FruitMasters.

*De 1e paal ging in juli 2023 de grond in
Foto door: FruitMasters*

De bestaande locatie van FruitMasters in Geldermalsen van 18 hectare, ingeklemd tussen Linge en spoorlijn, kan qua oppervlak niet uitbreiden. “Dus we gaan de hoogte in”, vertelt Adriaan Vis, bestuurder van FruitMasters. De coöperatie bouwt een gloednieuw pand van 23 meter hoog, waar het fruit van de 400 leden gesorteerd, gekoeld en verpakt wordt. Het gebouw zal voldoen aan de hoogste BREEAM-certificering, een keurmerk voor circulaire, gezonde gebouwen, zuinig met energie en grondstoffen, met een minimale impact op het milieu. De eerste paal ging in juli 2023 de grond in. Begin 2025 kan FruitMasters het nieuwe servicecentrum gaan gebruiken.

Robots

Vis: “Beschikbaarheid van arbeidskrachten blijkt voor ons een belangrijk knelpunt om de komende jaren te kunnen groeien. Daarom robotiseren en automatiseren we het sorteer- en verpakkingsproces zo veel mogelijk.” Dat komt ook de kwaliteit ten goede. Hij noemt een paar voorbeelden: “We krijgen onder meer geautomatiseerd

Foto door: FruitMasters

intern transport, met minder handelingen aan het fruit en een volledig gesloten koelketen. Dankzij vision-technologie is de kwaliteit objectiever te beoordelen.”

Gasloos

Vullings: “De duurzaamheidsaspecten van het nieuwe servicecentrum zijn legio, van zonnepanelen en ledverlichting tot de waterzuivering. Een centrale verwerkingslocatie zorgt voor minder

transportbewegingen. De warmte van onze koelinstallaties winnen we terug. Door deze warmte opnieuw te gebruiken en door de locatie te voorzien van een warmtepomp, willen we op termijn volledig gasloos worden.”

Collectief investeren

Met het nieuwe centrale servicecentrum voldoet FruitMasters aan verschillende doelstellingen waarvoor de SIG&F in het

leven is geroepen binnen het nieuwe GLB. Zoals het aanbod concentreren en de handelswaarde van groenten en fruit verhogen. Doel van de subsidieregeling is de producentenorganisaties en hun leden helpen te verduurzamen.

De nieuwe regeling is de opvolger van de Gemeenschappelijke Marktordening (GMO) voor groente en fruit. Vis: "SIG&F past ons beter. We hebben een programma voor zeven jaar ingediend, waarmee we de verduurzaming kunnen versnellen. We kiezen er bewust voor om te investeren in de coöperatie. We kunnen collectief de beste automatisering en vision-systemen aanschaffen, die aan alle leden ten goede komen, in plaats van aan enkele leden.

Toekomst als drijfveer

Behalve met het servicecentrum faciliteert de coöperatie de leden op meer manieren binnen het SIG&F-programma. Bijvoorbeeld met onderzoek naar en advies over teelt- en kwaliteitsverbeteringen, klimaatadaptatie, samenwerking in de keten. Vis: "We hebben een eigen proeftuin en werken op een onderzoekslocatie

samen met Wageningen Universiteit en Research (WUR). Daar onderzoeken we bijvoorbeeld de mogelijkheden om fruit te telen onder overkappingen, om minder last te hebben van weersextremen. En, voor de komende zeven jaar het belangrijkste thema, hoe telers met minder of geen gewasbeschermingsmiddelen kunnen telen.

Onze drijfveer is de toekomst. Al onze telers zijn al gecertificeerd voor On the way to planet proof. Maar de retail stelt nieuwe vragen, die steeds meer over duurzaamheid gaan. Telers moeten anders gaan telen. Wij moeten hen daarin maximaal faciliteren en de SIG&F helpt ons daarbij."

FruitMasters

Coöperatie met 400 leden, met 5.500 hectare fruitareaal verspreid over heel Nederland en een klein deel in België. Erkende producentenorganisatie voor appel, peer, aardbei, rode en blauwe bessen, frambozen en bramen.

Rode bessen onder zonnepanelen | Foto door: FruitMasters

Uitgave

Regieorganisatie GLB

Publicatiedatum

April 2024

Fotografie

Phil Nijhuis (tenzij anders vermeld)

Vormgeving

Xerox Osage

Website

www.netwerkplatteland.nl

Bezoekadres

Regieorganisatie GLB
Graadt van Roggenweg 500
3531 AH Utrecht
secretariaat@roglb.nl

Postadres

Postbus 2755
3500 GT Utrecht

Medegefinancierd door
de Europese Unie